

Het Lelieblad

Halfjaarlijkse uitgave IVN afdeling Zoetermeer e.o.

Van de redactie

Door Fred Baerveldt

Dit is het laatste nummer van het Lelieblad dat verschijnt. Inderdaad, het Lelieblad houdt op te bestaan. Om verschillende redenen is besloten te stoppen. Jammer, maar het is niet anders. En wie weet wat voor moois er voor in de plaats komt!

Het is herfst. De bladeren vallen en overal zie je paddenstoelen verschijnen. Ik heb de indruk dat het een goed paddenstoeljaar is. Ik heb er al heel wat gezien. In dit najaarsnummer zijn prachtige foto's van paddenstoelen te bewonderen en natuurlijk is er ook aandacht voor de bijna al traditionele paddenstoelenweek. En lees vooral het verslag van Marina Lurks over de paddenstoelenweek. Schitterend al die paddenstoelen namen! Ik merk dat ik al heel wat keren het woord paddenstoelen heb laten vallen, maar ja, het zijn ook zulke prachtige en aparte 'natuurproducten'! Maar er valt natuurlijk meer te lezen en te zien in deze uitgave. Neem het Voedselbos. Daar wordt hard gewerkt. Honderden bomen en struiken zijn er geplant en paden zijn aangelegd. Veel lees- en kijkplezier!

Teder en jong, als werd het voorjaar
Maar lichter nog, want zonder vruchtbegin,
Met dunne mist tussen de gele blaren
Zet stil het herfstgetijde in.

-Vasalis-

Foto voorblad: De toefige labryrintzwam

Van de Ledenadministratie

We verwelkomen:

Mevr. R. (Ria) van Caspel
Mevr. J.C.T. (Jaqueline) Dogger
Dhr. Y.G. (Yoeri) Groot
Mevr. B. (Brenda) Hendrikse
Mevr. M. (Marion) Verweij

We namen afscheid van:

Dhr. E. (Ep) Booneman
Mevr. M. (Maaïke) Pribnow
Op 31 oktober telden we 83 leden waarvan 1 gastlid.

- 3 Vrijwilligers Natuurkoffer gezocht!
- 4 De geboorte en groei van GeuzeGroen
- 6 Ons verenigingsblad
- 8 Prachtige paddenstoelenfoto's!
- 10 Het allermooiste van...
- 12 Paddenstoelenweek
- 13 Column: Telziek
- 13 Nazomer in het Prielenbos
- 15 Adopteer een boom!

Colofon

IVN ZOETERMEER

www.ivnzoetermeer.nl

info@ivnzoetermeer.nl

VOORZITTER:

Henk Lubberding

SECRETARIS/PENNINGMEESTER:

Rob Schouten

Zuringvaart 21, 2724 VX Zoetermeer

079-3411828

REDACTIE:

Fred Baerveldt, Bert van der Burg,

Els van Venetië

REDACTIEADRES:

Koerberg 1, 2716 GC Zoetermeer

079-3210383 fred.baerveldt@gmail.com.

LEDENADMINISTRATIE

Taco Slagter

079-3213659 info@ivnzoetermeer.nl

NIEUWSFLITS:

nieuwsflits@ivnzoetermeer.nl

WEBSITE:

webmaster@ivnzoetermeer.nl

DRUKKER:

Editoo B.V. te Arnhem

Van de bestuurstafel

Het laatste Lelieblad dus. En voorlopig ons laatste papieren communicatiemiddel. Bert van der Burg, Els van Venetië en natuurlijk vooral Fred Baerveldt: heel erg bedankt voor het vele werk dat jullie hebben verricht om de afgelopen jaren een informatief, mooi en kleurrijk verenigingsblad te maken. Daarvoor in de plaats komt wat ons betreft de komende jaren een digitale nieuwsbrief, van en voor IVN- en KNNV-leden. Hoe dat er precies uit gaat zien, is ook voor ons nog een verrassing. Dit najaar gaan we daar plannen voor maken.

Zo'n digitale nieuwsbrief is een voorbeeld van de samenwerking tussen IVN en KNNV, die dit jaar van start is gegaan. De samenwerkingsovereenkomst is door de leden van beide organisaties goedgekeurd. In de praktijk zien we dat we veel activiteiten al samen ondernemen, zoals de planten- en paddenstoelenweken en de verschillende tellingen. Een logische oorzaak is dat veel leden lid zijn van beide organisaties; namens welke organisaties je actief bent is dan niet zo interessant. Nieuw is vooral dat we ook bestuurlijk samenwerken, met gezamenlijke bestuurs- en ledenvergaderingen. Nu nog een naam voor deze groene 'federatie'.

Over 'activiteiten' gesproken: vele daarvan worden uitgevoerd door een klein groepje leden. We hebben grote behoefte aan meer leden, die zich voor een activiteit willen inzetten. Ook om te kunnen reageren op de vele vragen die we van andere organisaties binnenkrijgen. Helaas is het voor het bestuur en onze kleine afdeling onmogelijk om op al die vragen in te gaan. Natuurlijk zijn er door de samenwerking met de KNNV meer mensen, die kunnen meewerken aan diverse activiteiten; maar er is veel meer te doen en we komen altijd handen te kort!

Als je tijd en zin hebt om aan een activiteit mee te werken, meld je dan bij het bestuur (via info@ivnzoetermeer.nl). Dan kunnen we ook in 2022 weer bijzondere natuurdagen en -weken organiseren!

Het bestuur

Vrijwilligers Natuurkoffer gezocht !

Ben jij de vrijwilliger die ons team van de Natuurkoffer komt versterken?

Na jarenlang met enthousiasme en plezier de Natuurkoffer te hebben georganiseerd, nemen Mienieke en Fred Baerveldt afscheid. Ze laten een grote leegte achter. Dit wil het team graag opvullen met nieuwe vrijwilligers.

We zijn op zoek naar mensen die 3 x per seizoen een dagdeel willen investeren om te overleggen en bij 2 woonzorgcentra langs te gaan met de Natuurkoffer.

Met elkaar brengen we het seizoen naar de bewoners. Welke planten en dieren horen bij dit seizoen? Welke herinneringen roept dit bij de bewoners op?

Spreekt het idee van de Natuurkoffer je aan of wil je meer over de Natuurkoffer weten, neem dan contact op met Mariëlle de Jong. Je kunt mailen naar: beweeg.je.jong@gmail.com of bel len met: 06-41130101.

VAN DORP HOUT

STEL ONLINE JE EIGEN SCHUTTING SAMEN

BEKIJK ONZE WEBSITE VANDORPHOUT.NL VOOR VELE ACTIES

Van Dorp Hout is een regionale houthandel.
Wij verkopen hout en aanverwante producten met een buitentoepassing.

OPENINGSTIJDEN
maandag t/m vrijdag van 07:30 tot 17:00 uur
zaterdag van 07:30 tot 16:00 uur

VOORWEG 153 | ZOETERMEER
079 - 3512578 | INFO@VANDORPHOUT.NL
WWW.VANDORPHOUT.NL

De geboorte en groei van Voedselbuurtbos GeuzeGroen

In de Nieuwe Driemanspolder tussen Leidschenveen en Zoetermeer veranderde dit jaar een kale kleivlakte in een pril voedselbos. Onder leiding van initiatiefneemsters Astrid van Beek en Klaartje Jaspers hielpen vele vrijwilligers mee aan de realisatie van dit prachtige project. Hieronder een kort verslag van wat er tot nu toe is gebeurd.

Sinds maart zijn er honderden bomen en struiken geplant en zijn er wadi's en poelen uitgegraven in de zware klei. Houtwallen, takkenrillen en een Zeeuwse haag rondom het perceel moeten het plantgoed beschermen. In het wormenhotel wordt hard gewerkt om gft afval in voedzame compost om te zetten.

Monitoren biodiversiteit

Wie planten kent, weet dat ze je van alles kunnen vertellen. Volgens de meetmethode van Voedseluithetbos.nl maakten we in juni 'plots' rondom een kleipeer, kers en walnoot in het beestenbos en een kers, tamme kastanje en avocado in het buurtbos. Natuurlijk is de kans dat die laatste exoot er over een paar jaar nog staat minder groot, maar wij zijn optimistisch en dode bomen tellen ook.

Data delen

In die plots benoemden en telden we de planten in de kruidlaag, maten we de bomen die al groter dan 1.30 waren, en namen testjes van de grond op 20 cm diepte. In de herfst hebben we ook de bodembeestjes geteld. Deze onderzoekjes gaan we elk jaar herhalen, zodat we onze resultaten kunnen vergelijken met die van andere voedselbossen. Ook Waarneming.nl zal één van de instrumenten zijn, die gebruikt gaan worden voor het monitoren van de natuurontwikkeling in het Voedselbuurtbos.

Hard en alkalisch

Terug naar die planten. Eigenlijk bevestigden ze vooral wat de bosbouwstudenten van InHolland ons al hadden verteld: onze grond is op veel plekken alkalisch (de hopklaver was er heel duidelijk over), en bovendien is ze sterk verslemt met slechte drainage, bevestigden de kamille, weegbree, boterbloem en het kleine hoefblad. De grond is compact, meldden ook de distels.

Heldhaftige helpers

Gelukkig zijn al deze planten al hard bezig die situatie te verbeteren: op veel plaatsen stonden ze al ruim 70 centimeter hoog! Met hun wortels doorboren ze onze dichte klei en maken ze de grond klaar voor volgende generaties, die straks letterlijk kunnen profiteren van de wegen die deze pioniers vast voor hen gebaad hebben. Door hun heldhaftige voorwerk hebben nieuwkomers straks meer lucht en water, zodat er weer ruimte komt voor soorten die het nog niet redden op de huidige grond. Deze soorten kunnen dan gebruik maken van de nutriënten uit de afgestorven wortels en alle micro-organismen die hun voorgangers hebben helpen huisvesten. We zijn benieuwd welke nieuwe soorten we de komende jaren mogen verwelkomen!

Vleermuiskasten

Het Vleermuis Platform Zoetermeer kwam tijdens hun nulmeting tot een leuke ontdekking: er zijn nu al vier soorten: de gewone en de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger! Om het aantal en soorten nog te laten toenemen zijn er hoge bomen geplant en zijn er twee vleermuiskasten geplaatst. Een derde kast staat nog in de planning.

Er zijn een flink aantal paden met de zeis dwars door onze ruige kruidlaag gemaaid. Momenteel zijn we druk bezig deze paden te voorzien van houtsnippers, zodat er schimmelnetswerken dwars door het bos ontstaan, waar het bodemleven weer van profiteert.

Nieuwsgierig? Kom eens kijken tijdens een meewerkdag en houdt www.geuzegroen.nl in de gaten voor de laatste informatie en activiteiten. Ook kunt u zich daar opgeven voor onze nieuwsbrief De Geus.

Net een bruid. Foto: Jacqueline van Zoest.

Zoetermeer drie Tiny Forests rijker

Door Rob Schouten

De gemeente Zoetermeer en IVN Nederland hebben een keuze gemaakt uit twintig aanmeldingen voor een Tiny Forest in Zoetermeer. De drie gekozen locaties liggen in Noordhove, Seghwaert en Rokkeveen. Op 26 oktober heeft de eerste plantdag plaatsgevonden, in Noordhove, nabij de scholen Baanbreker en De Buut.

Een Tiny Forest® is een dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan. Een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen. Het is vooral een plaats waar kinderen leren over de natuur. Daarom moet een Tiny Forest dicht bij een school liggen. Maar het is ook een plek waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten op een prettige en gezonde plek.

Zo'n bosje voor de deur, midden in de stad, prikkelt de nieuwsgierigheid en geeft mensen de kans om de natuur in de eigen buurt te ontdekken en daarover te leren. Het vergroot bovendien de waterbergingscapaciteit en de luchtkwaliteit.

Buitenleslokaal

Scholen kunnen zo'n Tiny Forest, met hulp van IVN, aanplanten en adopteren. Voor deze scholen vormen de minibosjes een buitenleslokaal. Daarom liggen ze ook in de buurt van scholen. Leerkrachten kunnen het bosje in hun dagelijkse onderwijs gebruiken om kinderen te leren over de natuur. Met loeppotje, zoekkaart of meetlint diertjes ontdekken of de groei van bomen opmeten. Er is door IVN ook een speciale lesbox voor deze Tiny Forest ontwikkeld.

Drie locaties

In Zoetermeer komt er op drie locaties een Tiny Forest. Het eerste in Noordhove, vanaf 26 oktober, bij de scholen De Buut en Baanbreker. Het tweede start op 16 november bij de Hof van Seghwaert. Tenslotte wordt in maart 2022 het derde Forest ontwikkeld in Rokkeveen, bij de scholen Floriant en Waterlelie.

Het eerste Tiny Forest

Eind 2015 startte IVN een bijzonder initiatief: het planten van het eerste Tiny Forest, in Zaandam. De inspiratie hiervoor kwam uit India, waar een ingenieur dit concept ontwikkelde. Dit minibosje van 200 m² werd in ons land een groot succes. Het bestaat volledig uit inheemse bomen en heesters, die beter bestand zijn tegen ziektes.

Ons verenigingsblad

Door Fred Baerveldt

Bij dit afscheid leek het me goed om eens terug te blikken en stil te staan bij het wel en wee van het Lelieblad en haar voorganger de Groene Gids in de afgelopen periode. De geschiedenis van ons verenigingsblad.

Het is niet helemaal duidelijk wanneer het eerste nummer is verschenen. IVN Zoetermeer is in 1978 begonnen als een werkgroep van IVN Den Haag. Het lijkt me logisch dat wij toen nog geen eigen blad hadden. Ik heb het nog gevraagd aan Betsy van Meygaarden, IVN-er van het eerste uur, maar zij kan zich niet herinneren of er toen al een verenigingsblad was. Zij denkt ook van niet, misschien een nieuwsbrief. In 1985 werden we een zelfstandige afdeling, want we lezen in de Groene Gids van het eerste kwartaal 1986: "1985, het eerste jaar van ons bestaan als IVN Zoetermeer, is voor velen van ons een druk en actief jaar geweest." We lezen in dat nummer ook dat er in het eerste jaar van het bestaan van IVN Zoetermeer ook een Groene Gids verschenen is. Deze gids is trouwens het oudste exemplaar dat ik heb kunnen bemachtigen om informatie op te doen. Ik wil ook wel even vermelden dat Agnes en Taco me prima hebben geholpen aan oude verenigingsbladen, zodat ik naar harte lust kon grasduinen.

In 1985 is Betsy van Meygaarden onze voorzitter en de redactie van ons blad bestaat uit Sander Beenen, Jos Brons en Willem Laros. Een paar jaar later is de gehele redactie van het toneel verdwenen en vormt Arnold van Dam in zijn eentje de redactie. Niet voor lang, want al spoedig krijgt hij gezelschap van Roland Verheul. Vervolgens bedankt Arnold en neemt Rob Wiewel zijn plaats in. Een stoelendans is er niets bij.

Ook in dat jaar begint Betsy een reeks artikelen over kruiden: het kruidenkwartaaltje. Zij begint met selderij en eindigt in 1992, dus 7 jaar later (!), met gewone vlier. Verder wordt besloten dat er in de Groene Gids meer aandacht zal worden besteed aan het milieu. En er komt met enige regelmaat een uitneembare bijlage. De eerste bijlage ging over vleermuizen. Vleermuizen waren in het nieuws vanwege gesignaleerde hondsdoelheid.

Ik vermoed dat het moeilijk was en misschien zelfs onmogelijk om in de begintijd foto's op te nemen, want de gidsen werden verlucht met tekeningen. Wij hadden dan ook tekenaars "in dienst", zoals Cilly de Jong en Henk Ploeger.

Het is 1989 en de politiek roept voor Rob. Hij laat daarom weten dat hij nog tot januari 1990 de Groene Gids verzorgt en dus moet er een opvolger komen. Ook wordt er iemand gezocht die het blad, dat in eigen beheer wordt gedrukt, wil kopiëren en vouwen.

Er wordt een nieuwe redacteur gevonden: Paul Kelderman. Paul werkt bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, terwijl Rob werkzaam is bij het Ministerie van VROM. De ene ambtenaar volgt de andere op. Blijkbaar is er niemand gevonden die het blad wil vermenigvuldigen, want het eerste nummer van 1990 is gedrukt door drukkerij Paperclip. In dat jaar is ook het milieu- en educatiecentrum De Soete Aarde in gebruik genomen. Activiteiten van onze vereniging vonden nu veelal daar plaats i.p.v. in de basisschool 't Schrijverke, dat daar vóór dienst deed.

In 1991 stopt Betsy met het voorzitterschap en Meint Hiemstra neemt het over. Paul Kelderman stopt ook, evenals Henk Ploeger, die verantwoordelijk was voor de layout. En zij worden opgevolgd door een heel redactieteam bestaande uit: Caroline Pot, Marijke Koster, Juliëtte Bronsgeest en Ed Bronsgeest. Caroline verlaat een jaar later weer het team.

De Groene Gids gaat vanaf 1994 twee keer per jaar verschijnen i.p.v. vier keer en dat zullen dan themanummers zijn. Nieuwbrieven zullen zorgen voor aanvullende informatie. Ik weet niet wat de reden is, waarschijnlijk komt er te weinig kopij binnen.

In 1995 vormt Agnes van der Linden samen met Adrie van Heerden de redactie. De Nieuwbrief is ook weer verleden tijd. Die heet nu gewoon weer Groene Gids en dat betekent dat er vier keer per jaar weer een Groene Gids verschijnt. Wat een veranderingen weer!

Er verschijnen ook regelmatig themanummers zoals 'Roofvogels en uilen', 'OnderWaterWereld' en 'Trekken of blijven'.

En dan, in het nummer van oktober 2001 is daar ineens een uitnodiging voor een erwtensoepsessie in 't Westpunt. De eerste van een lange reeks. Het was het begin van een Zoetermeerse traditie! Het programma voor die dag hield: in wandelen, vergaderen en van erwtensoep genieten. Een jaar later wordt medegedeeld dat IVN Zoetermeer digitaal gaat: wij hebben een website! Met de vraag erbij natuurlijk om informatie voor de site.

Op 15 april 2003 wordt voor het laatst de Algemene Leden Vergadering in de Soete Aarde gehouden, want het centrum sluit haar deuren.

En dan in 2005 kom ik in beeld. Agnes heeft jarenlang de Groene Gids verzorgd en omdat zij de vacature van voorzitter gaat vervullen leek het haar een goed moment deze taak over te dragen. Adrie had zich al eerder teruggetrokken. Maar ik kwam er, door de komst van Els van Venetë, niet alleen voor te staan. Ik had me nooit afgevraagd wie de Groene Gids drukte, maar daar kwam ik nu vanzelf achter. Als de kopij binnen was en klaar om gedrukt te worden, dan moest het naar de drukker. En dat bleek "Van Kampen - Repro" in de Edisonstraat te zijn. Van Kampen zorgde er elke keer weer voor dat er een keurig verzorgde Groene Gids uitgereikt kon worden.

En toen kwam in 2014 de grote verandering!

Van A5 naar A4.

Van zwart/wit naar kleur.

Van drukker Van Kampen naar digitale drukker Editoo.

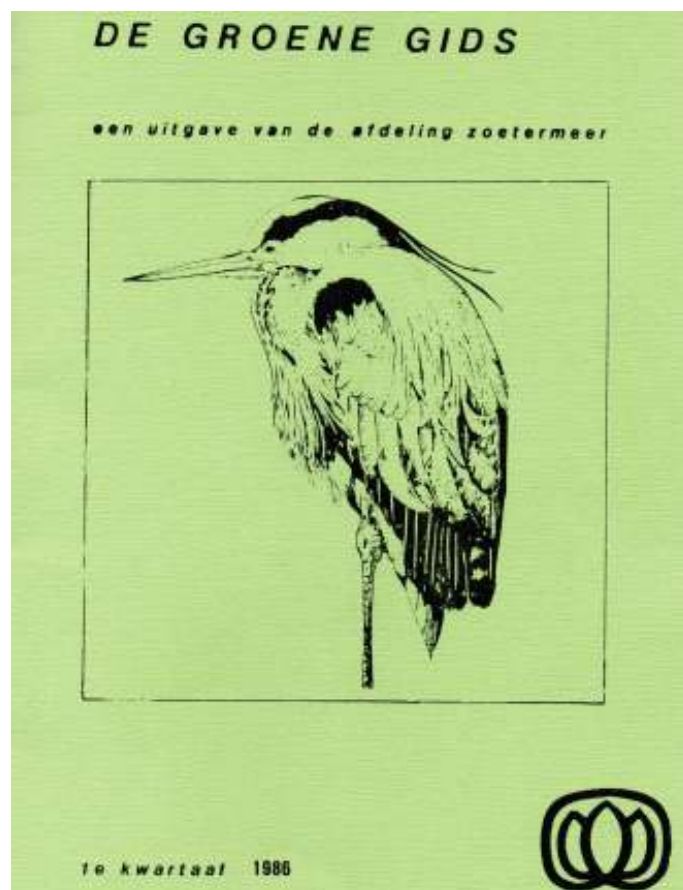
Kortom, een vernieuwd eigentijds tijdschrift en daar hoort een nieuwe naam bij: Het Lelieblad. De redactie werd uitgebreid en wel met de dames Petra Wardenier en Jennifer Smit. Els bleef ons trouw, maar wat het IVN-werk betreft is zij zich meer gaan richten op Leiden. Voor ons blad blijft zij de eindcorrectie verzorgen. Een taak die haar als neerlandicus zonder meer is toevertrouwd! Twee jaar later verlaat Jennifer het team en ook Petra. Petra door verhuizing naar Wageningen. Zij deed vooral de lay-out en Bert van der Burg neemt haar taak over.

Tot nu toe verscheen het Lelieblad vier keer per jaar. Maar in 2019 komt daar een einde aan. Het blad gaat dan twee keer per jaar verschijnen. Een voorjaarsnummer en een najaarsnummer. De reden is vooral dat er weinig kopij binnenkomt, terwijl de kosten nogal hoog zijn. We schrijven 2020 en Bert geeft te kennen dat hij er mee stopt. Pogingen om een opvolger te krijgen mislukken en dat betekent het einde van ons verenigingsblad. Dit nummer is het laatste dat verschijnt.

Het betekent ook dat er geen columns meer van Rob komen en dat vind ik jammer. Ik heb er altijd van genoten. In zijn laatste column in dit blad, met als titel 'Telziek', schrijft hij het volgende: "Dit is het laatste Lelieblad. Hoeveel waren het er, Fred? Ik heb geen fut meer om ze te tellen." Ik had wel fut om ze te tellen, maar geen zin! Het leek me leuker om eens te tellen hoeveel columns hij geschreven heeft. En dat waren er 17. Genoeg om ze te bundelen!

De inhoud van de bladen had natuurlijk de gebruikelijke inhoud van een verenigingsblad. Bestuurlijke aangelegenheden. Verslagen van excursies, werkgroepen, weekends. Beschrijvingen van dieren, planten, bomen. Maar ook artikelen als: De tuin van..., Het allermooiste van..., Wij maken kennis met... Natuurlijk was er in de Groene Gids/Het Lelieblad aandacht voor aanvallen op de natuur. Dan kwam IVN in actie, denk aan de Wereldruiterspelen, het Chinese themapark, de derde skibaan.

Een blad komt, bloeit en gaat
iets anders komt er voor in de plaats.

Voorblad van de Groene Gids van het eerste kwartaal 1986. Voor zover bekend het oudste exemplaar van ons verenigingsblad.

Boerderij de Vierhuizen
"Natuur voor fijnproevers"

- ❖ Biologische kaasboerderij
- ❖ Natuurboerderij

Theo, Lidia & Freek van Leeuwen
Geerweg 5, Zoeterwoude
www.kaasboerderijdevierhuizen.nl

Winkel open
Ma, wo, vr, za
9.00 – 17.00 u

Paddenstoelen

Door Wouter Parent

Tijdens anderhalve week vakantie op de Veluwe, begin vorige maand, heb ik vanzelfsprekend ook veel mooie paddenstoelen op de foto gezet. Hoewel de heksenboter officieel geen paddenstoel is...

Afwisseling tussen snelle actie met de vogelfotografie en even iets meer handwerk in plaats van "fire away for the best shot". Hierbij niet altijd de meest ideale compositie, aangezien ik niet al teveel tijd wilde besteden aan "rustig aan" en de wandelingen ook wilde afmaken waar ik aan was begonnen.

Ik ben ook geen voorstander van compositie creëren door veel te verplaatsen, m.u.v. wat licht tuinieren.

De natuur tref je immers aan op een bepaalde manier, ik vind het altijd weer een leuke uitdaging om daar dan mee te werken. .

Deze geschubde inktzwam is wel heel groot geworden

Het allermooiste van...

Door Rob Schouten

Welke stukje natuur vind je het allermooiste in Zoetermeer? Deze vraag leg ik voor aan Fred Baerveldt.

Fred is sinds 2004 lid van IVN Zoetermeer. Hij ging met pensioen en kreeg wat meer tijd voor vrijwilligerswerk. En hij werd een actief lid. In 2005 neemt hij de redactie van de Groene Gids, later het Lelieblad op zich, eerst samen met Els van Venetië, later alleen. En sinds 2011 werkt hij ook mee aan de Natuurkoffer, waarbij ouderen in verzorgingshuizen in de gelegenheid worden gesteld de natuur te beleven zonder de deur uit te gaan. Een activiteit waarin zijn vrouw, Mieneke, al een aantal jaren actief was.

Het Lelieblad houdt op te bestaan, omdat er geen leden zijn die het werk van je collega Bert kunnen of willen overnemen. Heb je daar een vervelend gevoel bij?

Ik heb daar een dubbel gevoel bij. Gezien mijn leeftijd vind ik het voor mijzelf wel genoeg geweest, hoewel ik het leuk vond om stukjes te schrijven voor het blad. Maar ik vind het wel jammer dat er niemand is die zijn werk kan overnemen.

De 'Natuurkoffer' gaat wel door. Dat lijkt me een heel dankbare activiteit.

Dat vond ik schitterend werk. Mieneke was er al een aantal jaren mee bezig, samen met Jeanne Dictus. Het kost wel heel wat voorbereiding. In het park zoeken naar natuurlijk materiaal dat we kunnen gebruiken in de verzorgingshuizen, het maken van een PowerPoint presentatie. Het is inderdaad heel dankbaar werk. De laatste tijd lag het natuurlijk wel stil door corona, maar we hebben nu weer een aanvraag binnen. Al zal de werkwijze wel aangepast moeten worden. Van mensen bijvoorbeeld de handen inwrijven met olie, of überhaupt mensen aanraken, dat kan misschien nog niet.

Wij zijn gestopt, gelukkig hebben we een opvolger, Mariëlle de Jong, die ons werk wil overnemen. Wij blijven wel op de achtergrond aanwezig, voor als er hulp nodig is.

Je werd lid in 2004. Was je al veel met de natuur bezig?
Jazeker. Als kind woonde ik in Alphen aan de Rijn. We hadden een winkel en ook veel dieren, kippen, duiven, katten, een hond. En tegenover ons lag een boerderij, waar ik heel veel kwam. Ik zat er vaak in de stallen, tussen de varkens en koeien.

Later gingen we met de kinderen op vakantie, altijd naar de bergen, in Oostenrijk of Zwitserland. Die bergen zitten blijkbaar in onze genen. Onze kleindochter heeft het streven om berggids te worden. Toen ik 60 was heb ik met een klein groepje een trektocht gemaakt door de Himalaya, tot 5000 meter hoogte, met 10 dragers. En 7 levende kippen; als er weer een verdween wisten we dat we kip te eten kregen. Het was de mooiste vakantie van mijn leven. Wat me vooral ook bij gebleven is de prachtige sterrenhemel. Hier zie je nauwelijks wat, daar is de hemel bijna wit van de sterren.

Wat vind je in Zoetermeer jouw mooiste natuurplek?
Daar heb ik wel even over moeten nadenken. Uiteindelijk is het toch mijn eigen tuin. Ik kan er heerlijk in ontspannen, zitten op onze bank van zo'n 100 jaar oud (van mijn ouders geweest), kijkend naar het vijvertje en het beekje dat daarin uit komt. En er valt altijd wel wat te doen. Vorigjaar hebben we nog 16 kilo druiven geoogst, en daarvan 8 liter wijn gemaakt. Chateau Baerveldt!

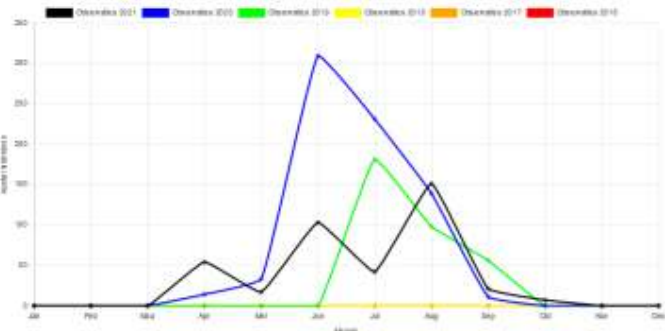
We hebben achter ons huis ook nog een plantsoentje. Daar hebben we buurtgroen van gemaakt. 'Dat was 21 jaar geleden een primeur: het eerste adoptiegroen binnen de gemeente! We verzorgen het samen met 7 burens.

Een matig hommelaar in de Natuurtuin en overig Westerpark

Door Rob Schouten

Dit jaar heeft de ‘hommeltelgroep’ van IVN/-KNNV voor het derde jaar de hommels geteld in de Natuurtuin, van april tot oktober. Dit doen we in het kader van de Landelijke Meetnetten, beheerd door de Vlinderstichting en Naturalis. Zo kunnen we ontdekken of en waar de hommels stand voor- of achteruitgaat, en onderzoeken wat de oorzaak daarvan is.

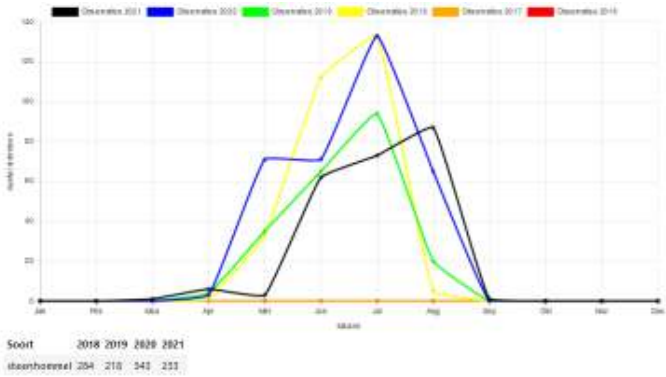
In de Natuurtuin was het een matig hommelaar. Dat kan voor een belangrijk deel aan het koude en natte voorjaar liggen, waardoor vooral de algemenere hommels het slechter deden dan in voorgaande jaren. De piek lag ook later in het jaar (begin augustus; zie zwarte lijn in de grafiek). Overigens is dit een beeld dat voor heel Nederland geldt. Daarnaast was de natuur ook minder bloemrijk dan in 2020. Vooral het veldje bij de bijenhoeven zag er dit jaar veel minder fleurig uit.

Soort	2019	2020	2021	Soort	2019	2020	2021
aardhommel	20	45	49	hommel onbekend	-	5	7
aardhommel-complex	10	15	64	steenhommel	75	221	39
akkerhommel	220	421	174	tuinhommel	3	2	4
boomhommel	-	3	2	veldhommel	7	-	-
gewone koekoekshommel	-	-	1	weidehommel	-	9	41
grote koekoekshommel	-	7	-		-	9	-

Niet vreemd is het dan ook dat de tellingen van hommels in de rest van het Westerpark hetzelfde resultaat gaven: minder algemene hommels en een piek die later in het jaar valt. Zie bijvoorbeeld de grafiek van de steenhommel.

Ook vlinders werden er minder geteld (83 per telling, tegenover 99 in 2020 en 126 in 2019!). Een mogelijke verklaring hiervoor is de verruiging van het Westerpark. Veel in voorgaande jaren redelijk bloemrijke plekken worden door o.a. zuring en grassen overwoekerd. Opvallend is dat de blauwtjes het heel slecht deden; het bruin

blauwtje en kleine vuurvliedder werden nauwelijks gezien en het icarusblauwtje zagen we ook nauwelijks, mede omdat het terrein waar ze vooral te vinden waren, te vroeg werd gemaaid.

Vroege bekerzwam

Paddenstoelenweek

Door Marina Lurks

Het was weer genieten in het Balijbos tijdens de jaarlijkse Paddenstoelenweek die KNNV en IVN samen organiseerden, met ondersteuning van Staatsbosbeheer.

Bezoekers van het bos konden in de herfstvakantie opnieuw deelnemen aan de wandeling van ongeveer 2 kilometer langs de vele soorten paddenstoelen. Bij een groot aantal stonden borden met leuke en interessante weetjes. Er waren naast vuilnismannen, vrienden en vijanden, ook wat kabouters te zien.

Paddenstoelen die traanden (tranende franjehoed) of nadruppelden in zwarte inkt (geschubde inktzwam) en leken op het gewei van een hert (geweizwam); ze waren er allemaal. Ook die met plooiende rokjes (plooirookje), een bloedende steel (bloedsteelmycena) en geen rode, maar

witte oortjes (witte oortjes zwam).

Over het algemeen was het goed weer en de bezoekers – vooral (groot)ouders met kinderen – vonden de wandeling erg leuk en verrassend. Men was goed voorbereid op pad gegaan met spiegeltjes in de hand en laarzen aan de voeten. En voor wie wilde, waren er zoekkaarten beschikbaar.

Dankzij de tomeloze inzet van Sinie de Jonge om een groep mensen bij elkaar te krijgen die gedurende de hele week de mouwen hebben opgestroopt, stand-by stonden en uiteraard ook de voorbereidingen hebben gedaan, mogen we de Paddenstoelenweek 2021 een geslaagde week noemen.

Column: Telziek

Door Rob Schouten

Heeft u er ook een?

Ik kreeg het cadeau, op mijn verjaardag.

"Hoeveel heb je er nu?"

"Even kijken... Niet genoeg, ik moet er nog een paar duizend!"

Maar hier klopt iets niet. Als zij 10.000 heeft, heb ik er pas 8000! Maar wel dezelfde afstand gelopen. Of zij loopt te kleine, of ik te grote passen! Wat nu? Naar de glascontainer? 600 passen. Naar AH omdat ik iets (expres?) heb vergeten: 2400 passen! In gedachten tel ik elke pas in huis. Van kamer naar de keuken: 14. Naar de slaapkamer: 24. Naar de zolder: 38. Naar de garage: 30.... En natuurlijk weer terug!

Het werkte verslavend. Wat valt er nog meer te tellen?

Ja, die kilocalorieën: 10.000 stappen betekent 1100 kcal eraf, zegt mijn teller. Maar wat krijg ik binnen? Nee, Rob, niet aan beginnen!! Elke boterham, aardappel, elk beleg en kaasje tellen? Niet doen, niet doen...

Toch tel ik maar door. Een verslaving dus. Omdat iemand mij een passenteller cadeau gaf.

"Meneer, u drinkt niet genoeg, 1,5 tot 2 liter hebt u nodig." Zei de dokter dat niet? Dus tel ik, elke dag weer. Een glas water, thee, melk: 200 cl. Een kop koffie: 125 cl. Een pilsje (natuurlijk 0.0): 330 cl, dat tikt aan!

En dan moet ik ook zo nodig de insectensoorten in mijn tuintje tellen. 350 tel ik er tot nu toe, waarvan 154 dag-, nacht- en microvlindersoorten, 72 soorten vliegen, 50 soorten kevers, enz., én 3 springstaarten.... Maar helaas, dat zijn geen insecten. Om nog niet te spreken over het tellen van vlinders in het Westerpark, hommels in de Natuurtuin, libellen in het Libellenreservaat.

Tellen, tellen, tellen...

Mijn energiebedrijf moedigde mij aan zuinig om te gaan met energie. Dus controleer ik elke dag hoeveel mijn zonnepanelen opbrengen (2,94 kWh, want geen zon vandaag), hoeveel ik die dag heb verbruikt, en moet ik nog uitzoeken wat mijn tv, oven, wasmachine, enz. enz. verbruiken. Ben ik nog wel even mee bezig.

En dan moet ik ook nog dagelijks de boekhouding bijhouden. Wat geef ik uit, wat krijg ik binnen, wat houd ik over.

Tellen, tellen, tellen...

"Ga naar de dokter, man, je bent telziek!"

Ze vindt het vreemd dat ik elke ochtend, als ik wakker word, de dagen tel die achter me liggen. Maar vooral de dagen die ik, voor een gemiddel-

de man, nog voor me heb: 3195. Dagen waarop ik nog kan tellen!

Dit is het laatste Lelieblad. Hoeveel waren het er, Fred? Ik heb geen fut meer om ze te tellen. Dan is dit gelukkig ook mijn laatste column. Want ik ben moe, doodmoe.

Ik ben totaal volledig uitgeteld.

Nazomer in het Prielenbos

Door Jacqueline Dogger

Laat ik mij eerst even voorstellen: Ik ben Jacqueline Dogger en in augustus lid geworden van het IVN. Sinds iets meer dan een jaar ben ik met pensioen en heb nu de tijd om meer te doen met mijn hobby's. Ik stap graag op de fiets en wandel door de Zoetermeerse natuur. Ook fotografie heeft mijn interesse, net als tekenen en schilderen.

Eind van de zomer liep ik in het Prielenbos en zag deze mooie struik. Een foto waard. Weer thuis heb ik, met de foto als voorbeeld, deze aquarel gemaakt.

Als IVN lid heb ik deze zomer meegeholpen met libellen tellen, veel van geleerd. En ik heb meegeholpen met de Paddenstoelenweek, nog meer erbij geleerd. En de gezelligheid om samen met anderen te genieten van al het moois om ons heen.

Een viertal schitterende foto's die het voorblad van het Lelieblad hebben gesierd

Adopteer een boom bij GeuzeGroen!

Met takken die naar de hemel wijzen en de wortels die in de grond dringen, verbinden bomen de hemel met de aarde. Een boom staat voor groei, ontwikkeling, vruchtbaarheid en onsterfelijkheid en kan zo een prachtig aandenken zijn aan een geboorte of een dierbare overledene. Maar een boom kan ook symbool staan voor de investering in een vriendschap of team. Of voor betrokkenheid met buurtgenoten en/of met de natuur, waarvan ieder straks de vruchten plukt. Met de introductie van de Deelboomregeling is het nu mogelijk om (met gelijkgestemden) een boom in Voedselbuurtbos GeuzeGroen te adopteren en zo tevens te helpen met financiering.

Hoe werkt het?

Wil je een boom of struik in het voedselbuurtbos adopteren? In ruil voor je steun, krijg je een houten label met je naam (of dat van je geliefde, kleinkind, lieve buurvrouw...) om bijvoorbeeld aan een historisch appelras, moerbeï of notenboom te hangen. Ook krijg je van ons een certificaat met de gps-coördinaten van 'jouw' boom. Zo heb je in GeuzeGroen een boom om bij thuis te komen!

Kosten

Er zijn 5 verschillende categorieën van € 15 tot € 90. Dit bedrag betaal je éénmalig, maar is geldig voor een periode van vijf jaar en is daarna te verlengen. Vrijwilligers krijgen korting! Informatie en voorwaarden vind je op www.GeuzeGroen.nl.

Samen

Voor wie liever een boom met een familie of groep bekenden wil delen, hebben we ook een optie: je kunt een deel van de boom financieren. Iedere tante een eigen tak, ieder teamlid een eigen bloesem! Geef aan met hoeveel mensen je de boom wilt delen, je betaalt samen 1x voor de boom, plus € 7,50 voor elk extra label. Delen met onbekenden kan ook: je betaalt dan gewoon een X-deel van de prijs van de hele boom. Zo houden we ook de duurdere bomen voor iedereen toegankelijk.

Om te zorgen dat iedereen jaarlijks een leuke herinnering bij de eigen boom kan maken, komen er verschillende mogelijkheden. Denk bijvoorbeeld aan een jaarlijks boomportret, zodat je kunt volgen hoe die zich ontwikkelt.

Houd nieuwsbrief De Geus in de gaten voor meer informatie.

"Ik wil iets anders"

Wil je een permanentere naamsvermelding en/of een grotere tekst of tekening? Wil je een extra speciale, grote of oude boom doneren? Of een bankje of picknicktafel? Een boompje cadeau geven of verwerken in een kerstpakket? Wil je je naam verbinden aan de hoeveelheid CO2 die ons bos de komende jaren zal opslaan, of de biodiversiteit die we hopen te beschermen? Neem contact met ons op via sponsor@geuzegroen.nl. Niet adopteren, maar wel Stichting Voedselbuurtbos sponsoren? Wij zijn een door de belastingdienst erkende ANBI stichting.

Wandelen
begint bij
Van Herwijnen

Groot assortiment kleding en
schoenen voor dames en heren

Van Herwijnen
walking & outdoor
Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - (079) 3163551
herwijnenzoetermeer.nl

Contactpersonen Thema's IVN Zoetermeer

Mossen

Paddenstoelen

Bomen en struiken

Insecten

Natuurkoffer

Natuurfotografie

Geneeskrachtig en eetbaar

Voor informatie: info@ivnzoetermeer.nl

Taco Slagter

Sinie de Jonge

Marian Wesdijk

Rob Schouten

Mariëlle de Jong

Wilco Pot

Raymond Kort

Lidmaatschap

Donateur of lid worden?

Steun je het werk van IVN Zoetermeer? Word dan donateur.

Je wordt dan via onze digitale 'Nieuwsflits' op de hoogte gehouden van onze activiteiten. De minimum donatie bedraagt € 15,00 per jaar. Een hoger bedrag is uiteraard welkom.

Leden kunnen meedoen met de speciale ledenactiviteiten, ontvangen de digitale 'Nieuwsflits' en, vanuit de landelijke organisatie, het magazine Mens en Natuur.

De contributie bedraagt € 24,00 per jaar voor leden en € 7,50 voor huisgenootleden.

.

IBAN: NL38 INGB 0005 5198 00 t.n.v. Penn IVN Afd Zoetermeer

Donaties zijn welkom!

Beëindiging van je lidmaatschap/donateurschap:

Het lidmaatschap wordt aangegaan voor een jaar met ingang van de datum van aanmelding en daarna stilzwijgend steeds met een jaar verlengd.

Opzeggen kan schriftelijk aan de ledenadministratie tot uiterlijk één maand vóór afloop van het lopende lidmaatschapsjaar.